

Øksnevad vidaregåande skule

Kontakt saksbehandlar

Endre Grüner Ofstad, 51568896

Att. Torbjørn Haavardsholm

Svar på søknad om bruk av plantevernmiddel , Øksnevadtjønna naturreservat

Med heimel naturmangfaldlova § 48 gis det ikkje løyve for bruk av plantevernmiddel i Øksnevadtjønna naturreservat.

Dette er grunna i føre-var-vurderingar av tiltakets verknad på verneverdiane, og at tiltaket er i strid med verneformålet, og mogleg presedensverknad ved opning for bruk av plantevernmiddel i naturreervat.

Bakgrunn

Me synar til søknad av 4.6.21, og e-post av 16.6.21.

Rogaland fylkeskommune v/ Øksnevad VGS søker om bruk av plantevernmiddel i Øksnevadtjønna naturreservat. Før beitesesongen startar ønsker dei å bruke Banvel (verkemiddel dikamba) til å motverka ugras som åkertistel, myrtistel, landøyda, høymol, knappsiv, lyssiv og hundekjeks, som spreier seg og som ikkje blir beita av høylandsfe som brukar området, sjå figur 1.

Dei ønsker å ta god omsyn til miljø ved å sprøyte under gunstige forhold som tidleg morgon eller sein kveld, i skya ver og med minst mogleg vind. Dei har iverksett mekaniske tiltak i fleire år, men meiner at dei ikkje kjem utanom punktsprøyting. Dei vil også halde seg lenger unna enn minste avstand til vatn.

Figur 1 – Omsøkt tiltaksområde.

Heimelsgrunnlag

Øksnevadtjønn naturreservat ble verna ved kongeleg resolusjon den 20. desember 1996 i medhald av [lov om naturvern av 19. juni 1970](#), kor verneforskrifta sitt formål (kap. III) er «å bevare et våtmarksområde med naturlig tilhørende vegetasjon og dyreliv. Området er et viktig hekkeområde for våtmarksfugl»¹.

I verneområdet er «All vegetasjon i vann og på land er fredet mot skade og ødeleggelse» (kap. IV-1) og «det må ikke iverksettes tiltak som kan endre de naturgitte forhold (...) og bruk av kjemiske

¹ <https://lovdata.no/dokument/LF/forskrift/1996-12-20-1280>

plantevernmidler» (kap. IV-4). Verneforskrifta opnar for tradisjonelt beite: « *Bestemmelsene i kap. IV er ikke til hinder for: (...) Tradisjonell beiting, herunder bruk av gjeterhund*» (kap. V-3).

Gjennomføring av tiltak krev løyve frå verneforskrifta.

Tiltaket fell ikkje under verneforskrifta si spesifiserte dispensasjonsreglar (kap. V og VI). Søknaden må difor vurderast etter naturmangfaldlova (nml) § 48, som gjeld framfor verneforskrifta si generelle dispensasjonsregel (kap. VIII) for verneområde freda etter lov om naturvern. I nml § 48 om dispensasjon frå vernevedtak står det at «*Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig*». Begge vilkåra i fyrste alternativ (leddsetning) må vere innfridde for å kunne gje dispensasjon.

Statsforvaltarens vurdering

Alle avgjerd i offentlig forvaltning må gjerast med utgangspunkt i nml §§ 8-12 (jf. nml § 7).

§ 8 (kunnskapsgrunnlaget)

Øksnevad tjønna naturreservat har ein egen forvaltningsplan som samanfatar dei viktigaste naturverdiane². Området har store verdi for fugl, både som hekkeplass og rasteplass, og for insekt. Fleire trua og raudlista artar er identifisert i verneområdet, inkludert sjølve tiltaksområdet.

Det omsøkte området består av nedbørsmyr, jordvassmyr, oppdyrka eng, og semi-naturlig eng, sjå figur 2. Nedbørsmyr er raudlista som 'nær trua' naturtype³. Semi-naturlig eng er ein trua, 'sårbar -VU' naturtype⁴ som er opprettheldt gjennom ekstensiv hevd utan bruk av sprøytemiddel⁵. Slik at sprøyting i denne naturtypen vil vere uønska. Nærvær av myr inneber ei låg oksygenmetting i jordsmonnet og difor ei lang opphaldstid av kjemikaliar i systemet.

² <https://fpmv.naturbase.no/Plan/View?NaturvernId=VV00001200>

³ <https://artsdatabanken.no/rIn/2018/127/Nedb%c3%b8rsmyr?mode=headless>

⁴ <https://artsdatabanken.no/rIn/2018/72/Semi-naturlig%20eng?mode=headless>

⁵ https://artsdatabanken.no/Pages/171950/Semi-naturlig_eng

Figur 2 – Kartlagde NiN-naturtypar i tiltaksområdet. Oppdyrka varig eng – grønt høyeskravvur, semi-naturlig eng – raudt venstreskravvur, open jordvassmyr - blått venstreskravvur, nedbørsmyr - oransje høyeskravvur. Område med fleire skravvur er rekna som mosaikk av naturtypar. Merk at naturtypar utanfor tiltaksområdet ikkje er figurert. Kjelde: Naturbase.

Dei uønska artane blir ikkje beita i naudsynt grad. Dei er derimot viktige plantar for insektliv. Båe tistlar og skjermplantar som hundekjeks er viktige plantar for insekt som årevengar, toveingar og biller. Spesielt i område som Jæren kor landskapet i stor grad er einsarta dyrka mark.

§ 9 (føre-var-prinsippet)

Lyssiv og knappsviv er artar som naturleg førekjem randsoner i våtmarksområde og difor i seg sjølv omfatta av verneformålet, sjølv om forvaltningsplanen identifiserer at dei ikkje må bli for dominerande. Kjemisk tiltak er ikkje forventa å kunne fjerna bestanda permanent, noko som vil føre til jamnleg bruk av plantevernmiddel i reservatet.

Banvel kan vere skadeleg for vasslevande organismar og forårsaka uønska langtidseffektar i vassmiljøet⁶. Sprøytinga er lagt til fuktprega område som er viktig for insekt, og kor insekt truleg har egg og larvestadiet.

Sprøyting kan difor ha ein negativ verknad på verneverdiane, og vurderast til å vere imot verneformålet.

§ 10 (økosystemtilnærming og samla belastning)

Tiltaket vurderast til å ha ein avgrensa geografisk utbreiing, og utover vurderingar gjort over er det ikkje andre kjende relevante tiltak som påverkar den samla belastninga.

§ 11 (kostnadane ved forringing av miljø skal bærast av tiltakshaver)

Grunna tiltaket og vurderinga i §§ 8-10 så nyttast ikkje § 11.

§ 12 (miljøforsvarlege teknikkar og driftsmetodar)

Grunna tiltaket og vurderinga i §§ 8-10 så nyttast ikkje § 12.

Konklusjon

Med heimel naturmangfaldlova § 48 gis det ikkje løyve for bruk av plantevernmiddel i Øksnevadtjønna naturreservat.

Dette er grunna føre-var-vurderingar av tiltakets verknad på verneverdiane, at tiltaket er noko imot verneformålet, og mogleg presedensverknad ved opning for bruk av plantevernmiddel i naturreservat.

Klagerett

Dette vedtaket kan påklagast innan tre veker får brevet er mottatt, jf. forvaltningslova §§ 28 og 29. Eventuell klage skal stilles til Miljødirektoratet og sendes via Fylkesmannen i Rogaland.

Med helsing

Per Kristian Austbø
Ass. miljøvernssjef

Endre Grüner Ofstad
rådgjevar

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Statens naturoppsyn -
Miljødirektoratet
Miljødirektoratet

Postboks 5672 Sluppen 7485 TRONDHEIM

Postboks 5672 Sluppen 7485 TRONDHEIM

⁶ https://www.plantevernguiden.no/preparation.jsp?id=NO_MT0000000018

